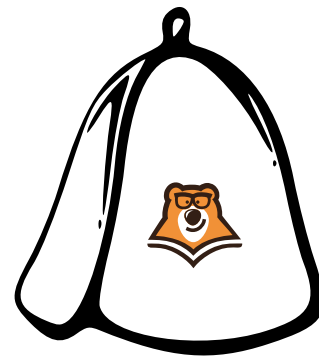

2021

УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА | ШПАРГАЛКА

АЛФАВІТ

а, б, в, г, ґ, д, е, є, ж, з, и, і, ї, й, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ь, ю, я

УПОДІБНЕННЯ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ

1) Уподібнення за дзвінкістю (глухий приголосний перед наступним дзвінким одзвінчується): просьба [проз'ба].
2) Уподібнення за глухістю(префікс і прийменник з-перед [ц] та [с] оглушчується: зціпити [с'ц'іпити]; +нігті, кігті, легко, вогко, дьогтю, дігтяр). В інших випадках дзвінкі не оглушуються!!!!
3) Уподібнення за місцем і способом творення. Варто запам'ятати складні випадки:

- шся – [с':а] (робишся – [рóбиес':а])
- ться – [ц':а] (носиться – [нóсиец':а])
- жся – [з'с'а] (розважся – [розва́з'с'а])
- чся – [ц'с'а] (не скалічся – [не скал'і́ц'с'а])
- щці – [с'ц'і́] (ромашці – [ромáс'ц'і́])
- жці – [з'ц'і́] (мережці – [ме́ирéз'ц'і́])
- чці; -тці – [ц':і́] (квочці – [квó ц':і́])
- жж – [жж (жжати – [ж:áти])
- зч – [шч] (з чим – [шчим])
- здж – [жд́ж] (з джурою – [жд́журо́йу])
- зш; - сш – [шш (зарісши – [за́р'іш:и])
- тч; - тш – [чч (братчик – [брач:ик])

Рід незмінюваних іменників:

а) назви людей мають рід відповідно до статі особи, яку позначають (портє, денді —чоловічого роду; мадам, фрау — жіночого);
б) назви тварин, птахів належать до чоловічого роду (нанду, шимпанзе, але цеце (мұха), івасі (риба)) — жіночого роду);
в) незмінювані власні назви залежать від граматичного роду означуваної ними загальної назви: ріка Міссіпі – жіночий рід.

	Чоловічий рід:		
Аерозоль	картель	полин	степ
біль	кір	продаж	толь
бридж	накип	Псалтир	толь
висип, насип,	нежить	рояль	туш
розсип	перекис	рукопис	фенхель
дріб	поступ	Сибір	шампунь
дриль	пропис	собака	ярмарок

	Жіночий рід:		
Бандероль	жирандоль	мігрень	сүміш
бешамель	жовч	нехворощ	туш
бязь	запалоч	папороть	фланель
ваніль	каніфоль	путь	шагрень
верф	Керч	ретуш	
гуаш	консоль	скрижаль	

В українській мові годину завжди вказуємо порядковим числівником (сьома, восьма...), а хвилини і секунди – уже кількісним (двадцять п'ять, десять...).

Правильно: Котра зараз година?

Неправильно: Яка година?

Правильно:

10.00

• Рівно десята година.

• Десята година рівно.

10.10

• Десята (година) десять (хвилин).

• Десять хвилин по десятій.

• Десять хвилин на одинадцятү.

10.30

• Десята (година) тридцять (хвилин).

• Пів на одинадцятү.

10.40

• Десята (година) сорок (хвилин).

• За двадцять (хвилин) одинадцята.

• Двадцять (хвилин) до одинадцятої.

Казати НЕ МОЖНА:

• пів першої;

• вісім двадцять п'ять;

• без десяти восьма;

• п'ять хвилин восьмої;

• в десятій годині.

ГОЛОВНІ ТА ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

ГОЛОВНІ:

Підмет (хто? що?). За будовою підмети поділяються на прості (виражені одним словом) і складені (виражені кількома словами).

Присудок (що робить предмет? що з ним робиться?). За будовою розрізняють простий (може виражатися дієсловом, фразеологізмом, аналітичні форми дієслів майб.часу) іскладений присудок. Складений присудок буває складеним дієслівним (допоміжне дієслово (починати, могли, хотіти, згоден тощо) + інфінітив) та складеним іменним (дієслово-зв'язка (являти, становити тощо) + іменна частина (іменник, прикметник, займенник тощо)).

ДРУГОРЯДНІ:

Додаток (кого?чого?кому?чому? кого?що? ким? чим? на кому? на чому?)

Обставина (як? яким чином? де? коли? з якою метою? чому? якою мірою?)

Означення (який? чий? котрий?)

ОДНОСКЛАДНІ РЕЧЕННЯ

Називні — шукаємо речення, де є тільки предмет і немає дії (Сухе надвечір'я.)

Означено-особові — шукаємо речення, де можна підставити Я, ТИ, МИ, ВИ (Йду поміж люди)

Неозначено-особові — шукаємо речення, де можна підставити ВОНИ (На другий день тільки про повінь і говорили)

Узагальнено-особові — шукаємо речення, схоже на прислів'я, приказку чи повчання. (Хоч вовком виї!; Лежачою не б'ють)

Безособові — шукаємо 1. Дієслово на -но, -то 2. Інфінітив (-ти-) 3. Прислівник 4. Слово нема (немає) 5. Безособове дієслово.

АПОСТРОФ

Апостроф пишеться перед я, ю, є, ї:

1. Після губних приголосних (б, п, в, м, ф): б'ю, п'ять, п'є, в'язи, у здоров'ї, м'ясо, рум'яний, тім'я, мереф'янський, В'ячеслав, Стеф'юк.

Зауважте! Апостроф **не пишеться**, коли перед губним звуком є приголосний (крім р), який належить до кореня: дзв'якну́ти, мавпячий, свято, тьманий, цвях; **але:** верб'я, торф'яний, черв'як. Коли такий приголосний належить до префікса, то апостроф пишеться, як і в тих же словах без префікса: зв'язок, зв'ялити, підв'язати, розм'якшити.

2. Після р: бур'ян, міжгір'я, пір'я, матір'ю, кур'єр, на подвір'ї.

Зауважте! Апостроф **не пишеться**, коли ря, рю, ре означають сполучення м'якого різ наступними а, у, е: бур'як, бур'яний, крякати, рябий, ряд, крюк, Репін.

3. Після префіксів та першої частини складних слів, що закінчуються на твердий приголосний: безз'якикий, від'їзд, з'єднаний, з'їхати, з'явитися, об'єм, під'їхати, роз'юшити, роз'яснити; дит'ясла, пан'європейський, пів'яблука; але з власними назвами — через дефіс: пів-Європи тощо.

НАПИСАННЯ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ
У <u>загальних</u> назвах іншомовного походження приголосні <u>не подвоюються</u> : апел'яція, бароко, колектив, комісія, шасі, але
- Подвоєння зберігається в окремих загальних назвах: тонна, ванна, вілла, бонна, нетто, брутто, мадонна, манна, булла, мірра, пенні, мотто, аннали, мулла.

- У власних назвах та їх похідних: Шиллер, Одіссей, Мекка, Марокко (марокканець), Голландія (голандський).

- При збігові однакових приголосних префікса і кореня (коли в мові існує слово без префікса): імміґрація (бо є міґрація), порівняй з еміґрація; контрреволюція (бо є революція), сюрреалізм (бо є реалізм).

ПРЕФІКСИ

С, З

С перед к,п,т,ф,х: сказати, спалахнути, ствердити, сфотографувати, схил.

З перед усіма іншими приголосними: збавити, звести, зжитися, зширнутися.

ПРЕ-, ПРИ-, ПРИ-

ПРЕ для найвищого ступеня ознаки: прегарний, презавзятий, прекрасний, премудрий, прекрасно, препогано;

ПРИ вживається переважно в дієсловах, що означають наближення, приєднання, частковість дії, результат дії тощо, а також у похідних словах: прибігти, прибудувати, прикрутити, приборкати, пришвидшити; прибуття, притулок, прибраний, привабливо.

ПРІ вживається тільки в словах прізвисько, прізвище, прірва.

ПРИКЛАД ВІДМІНЮВАННЯ ЧИСЛА 267

Називний: двісті шістдесят сім

Родовий: двохсот шістдесяти (шістдесятьох) семи (сімох)

Давальний: двомістам шістдесяті (шістдесятьом) семи (сімом)

Знахідний: двісті шістдесят (шістдесятьох) сім (сімох)

Орудний: двомастами шістдесятьма (шістдесятьома) сімома (сьома)

Місцевий: на/у двохста́х шістдеся́ти (шістдесятьо́х) се́ми (сімо́х)

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

Складносурядне речення — складне речення, у якому від однієї частини до іншої не можна поставити питання.

Сполучники:

- єднальні: і, й, та (–і), ні,...ні, ані...ані, не тільки...а й, і...і
- протиставні: а, але, зате, проте, однак, та (–але)
- розділові: або, чи, то...то, або...або, чи...чи, не то...не то

Складнопірядне речення — складне речення, у якому від однієї частини до іншої можна поставити питання.

Підрядні сполучники у складнопірядних реченнях приєднують пірядну частину до головної. За значенням їх поділяють на:

- часові: коли, доки, поки, тільки, ледве, як тільки (Пішли, коли стемніло)
- умовні: якщо, якби (аби), коли, тільки (Я був би поетом, якби умів писати вірші!)
- мети: щоб, для того щоб, з тим щоб (Марго вийшла, щоб попрощатися із садом)
- допустові: попри те що, хоч, дарма що, хай (Я встиг, дарма що був останнім в черзі)
- порівняльні: як, ніби, наче, неначе, нібито, начебто (наче пташка, злетів на підвіконня);
- причинові та наслідкові: тому що, бо, через те що (повірих, бо)
- способу дії: щоб, що, як, чим, тим
- міри та ступеня: щоб, що, як, чим, тим (Так швидко, що і обернутися не встиг)
- місця: де, звідки, куди

Безсполучникове речення те, у якому прості речення з'єднуються в одне ціле не сполучниками чи сполучними словами, а лише інтонацією.

Складне з різними видами зв'язку речення може поєднувати різні види зв'язку: безсполучниковий і сполучниковий; сурядний і пірядний; можливі й інші комбінації.

ТВОРЕННЯ І ПРАВОПИС ІМЕН ПО БАТЬКОВІ
Чоловічі імена по батькові тільки на -ОВИЧ, -ЙОВИЧ Юрій- Юрійович, Василь- Васильович, Ігор- Ігорович.
+ Лука – Лукич і Лукович
+ Кузьма – Кузьмич (і Кузьмович),
+ Хома – Хомич (і Хомович),
+ Савва – Савич (і Савович),
+ Яків – Якович, Ілля- Ілліч).
+ Григорій – Григорович
+ Микола – Миколайович – Миколович
Жіночі імена по батькові тільки на -ІВНА, ЇВНА: Юрій – Юріївна, Михайло – Михайлівна, Георгій- Георгіївна, Кузьма – Кузьмівна.
+ Яків – Яківна,
+ Григорі – Григорівна,
+ Микола – Миколаївна – Миколівна

НАГОЛОСИ			
аґронОмія	добУток	підданий	український
алфАвіт	довезтИ	піддАний	уподОбання
Аркушик	довестИ	підлітковий	урочиСтий
асиметрія	довдник	пізнАння	усерЕдині
багаторазОвий	дОгмат	пітній	фартУх
безпринцИпний	донестИ	піцЕрія	фаховИЙ
бЕшкет	дОнька	пОдруга	фенОмен
блАговіст	дочкА	пОзначка	фОльга
близькИЙ	дрОва	пОмилка	фОрзац
болотИстий	експЕрт	поміщик	хАос
борОдавка	еретИк	помОвчати	хаОс
босОніж	жалюзі	понЯття	цАрина
боЯзнь	завдАння	порядкОвий	цемЕнт
бурштинОвий	завезтИ	посерЕдині	цЕнтнер
бюлетЕнь	завестИ	привезтИ	ціннИк
вАги	зАвжди	привестИ	чарівНИЙ
вантажівка	завчасУ	прИморозок	черговИЙ
весняНИЙ	зАгада	принестИ	читАння
вІГода	заіржАвілий	прИчіп	чорнОзем
вигОда	заіржАвіти	прОділ	чорнОслив
видАння	закінчИти	прОміжок	чотирнАдцять
визвОльний	зАкладка	псевдонім	шляхопровд
вимОга	зАкрутка	рАзом	шовкОвий
вІпадок	залишИти	рЕм'єн (пояс)	шофЕр
вирАзний	заміжня	рЕшето	щЕлепа
вІсіти	занестИ	рИнковий	щИпці
вІтрат	зАпонка	рівнІна	щодобовИЙ
вишІваний	заробіток	роздрібнИЙ	ярмаркОвий
відвезтИ	зАставка	рОзпірка	
відвестИ	зАстібка	рукОпис	
відгомін	застОпорити	руслО	
віднестиИ	звІсока	сантимЕтр	
відомість	здАлека	свЕрдло	
відОмість	зібрАння	серЕдина	
вірші	зобразИти	сЕча	
віршовИЙ	зОзла	симетрія	
вітчИм	зрАння	сімдесяТ	
гальмО	ізвУстий	сліпИна	
глядАч	кАбуляція	соломИнка	
горошИна	каталОг	стАтя	
граблІ	квартАл	стовідсОтковий	
гуртОжиток	кИшка	стрибАти	
данИна	кіломЕтр	текстовИЙ	
дАно	кінчИти	течИя	
децимЕтр	кОлесо	тІгровий	
дЕщиця	кОлія	тисОвий	
де-Юре	кОпчений	тім'яНИЙ	
джерелО	копчЕний	травестІя	
дИвлячись		тризУб	
дичАвіти		тУлуб	
діалОг			
добовИЙ			

ПСЕВДОНІМИ

Іван Багряний (Іван Лозов’ягін)
Іван Карпенко-Карий (Іван Тобілевич)
Леся Українка (Лариса Косач-Квітка)
Микола Хвильовий (Микола Фітільов)
Олександр Олесь (Олександр Кандиба)
Остап Вишня (Павло Губенко)
Панас Мирний (Панас Рудченко)
Іван Нечұй-Левицкий (Левицький Іван)

"ПЕРШІ" ТВОРИ

Перший твір нової української літератури -

"Енеїда" І.Котляревського

Перша соціально-побутова повість -

"Кайдашева сім'я" І. Нечұй-Левицький

Перший драматичний твір -

"Наталка Полтавка" І. Котляревськкого

Перший історичний роман -

"Чорна рада" П.Куліш

Перший психологічний роман -

"Хіба ревуть воли, як ясла повні" П. Мирний

Перший урбаністичний роман -

"Місто" В.Підмогильний

Перший пригодницький роман -

"Тигролови" І.Багряний

АВТОБІОГРАФІЗМ У ТВОРАХ

Іван Карпенко-Карий - "Мартин Боруля" (з життя батька Карпа Адамовича Тобілевича)
Михайло Коцюбинський - "Intermezzo"
Остап Вишня - "Моя автобіографія"
Олександр Довженко - "Зачарована Десна" (про дитинство письменника)
Юрій Яновський - "Майстер корабля" (автобіографічний сюжет)
Григір Тютюнник - "Три зозуля з поклоном" (автобіографічна основа)
Іван Багряний - "Тигролови" (заслання Багряного в Тайзі)

Ольга Кобилянька - "Valse melancolique"

(Кобилянська порівняє з собою героїню Софію

Дорошенко)

Павло Тичина - "О панно Інно"

ПЕРЕГУКУЮТЬСЯ

"Ви знаєте, як липа шелестить" П.Тичина - "Чари ночі" О. Олесь

"Тіні забутих предків" М.Коцюбинський - "Лісова пісня" Леся Українки

"Маруся Чурай" Л.Костенко - "Лісова пісня" Лесі Українки

ТВІР – МІСЦЕ ОПИСАНИХ ПОДІЙ

«Ой, Морозе, Морозенку» – Савур-могила

«Чи не той то, Хміль» – Жовті Води (Золотий Брід)

«Ой летіла стріла» – Вдовине поле

«Повість минулих літ» – Київ, Вишгород

«Слово про похід Ігорів» – Половецька земля,

р. Каяла, Пүтивль

«Енеїда» – Карфаген

«Наталка Полтавка» – Село на Полтавщині

«Сон» Україна, Сибір, Петербург

«Чорна рада» – Хутір Хмарище, Київ, Ніжин

«Хіба ревуть воли, як ясла повні» – Піски

«Кайдашева сім’я» – Семигори, Біївці, Київ

«Мойсей» Пустеля, Близький Схід

«Захар Беркут» – Тухольщина, Карпати

«Intermezzo» – Кононівка

«Тіні забутих предків» – Карпати, р. Черемош

«Я (Романтика)» – Палац шляхтича

«Камінний хрест» – Галицьке село

«Зачарована Десна» – Сосниця, р. Десна

«Мина Мазайло» – Харків

«Лісова пісня» – Ліс на Волині

«Сом», «Моя автобіографія» – Харківщина, р. Оскіл

«Тигролови» – Зелений клин, Сибір, тайга,

Уссурійський край, Хабаровськ

«Модри Камень» – Чесько-Словенська Республіка

«Маруся Чурай» – Полтава, Київ

«Місто» – Київ

ЧАС ДІЇ

«Чи не той то Хміль» 1648-1654 рр.

«Слово про похід Ігорів» 1185 р.

«Повість минулих літ» 945-946 р.

«Чорна рада» 1663 р. доба Рүїни

«Кайдашева сім’я» II пол. XIX ст. пореформлена доба

«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» XIX ст.

«Intermezzo» 1900-ті р.

«Пам’яті тридцяти» 1918 р.

«Я (Романтика)» 1920-ті рр. XX ст.

«Місто» 1920-ті рр. XX ст.

«Мина Мазайло» 1920-ті рр. XX ст.

«Тигролови» 1930-ті рр. XX ст.

ТВІР – АВТОР

«Віють вітри» (пісня Марусі Чурай)

«За світ встали козаченьки» (пісня Марусі Чурай)

«Ой Морозе, Морозенку» (історична пісня)

«Чи не той то хміль…» (історична пісня)

«Дума про Марусю Богуславку» (народна дума)

«Ой летіла стріла» (балада)

«Повість минулих літ»

«Слово про похід Ігорів»

«De libertate» (Григорій Сковорода)

«Всякому місту – звичай і права» (Григорій Сковорода)

«Бджола та Шершень» (Григорій Сковорода)

«Енеїда» (Іван Котляревський)

«Наталка-Полтавка» (Іван Котляревський)

«Катерина» (Тарас Шевченко)

«Кавказ» (Тарас Шевченко)

«Сон (У всякого своя доля…)» (Тарас Шевченко)

«І мертвим, і живим, і ненарожденним…» (Тарас Шевченко)

«Заповіт» (Тарас Шевченко)

«Чорна рада» (Пантелеймон Куліш)

«Кайдашева сім'я» (Іван Нечұй-Левицький)

«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (Панас Мирний)

«Мартин Боруля» (Іван Карпенко-Карий)

«Захар Беркут» (Іван Франко)

«Чого являєшся мені у сні?…» (Іван Франко)

«Мойсей»(Іван Франко)

«Тіні забутих предків» (Михайло Коцюбинський)

«Intermezzo» (Михайло Коцюбинський)

«Камінний хрест» (Василь Стефаник)

«Valse mélancolique» (Ольга Кобилянська)

«Contra spem spero!» (Леся Українка)

«Лісова пісня» (Леся Українка)

«Блакитна Панна» (Микола Вороний)

«Чари ночі» (Олександр Олесь)

«О слово рідне! Орле скүтий!…» (Олександр Олесь)

«О, панно Інно…» (Павло Тичина)

«Пам’яті тридцяти» (Павло Тичина)

«Ви знаєте, як липа шелестить…» (Павло Тичина)

«У теплі дні збирання винограду…» (Максим Рильський)

«Я (Романтика)» (Микола Хвильовий)

«Майстер корабля» (Юрій Яновський)

«Любіть Україну!» (Володимир Сосюра)

«Місто» (Валер'ян Підмогильний)

«Моя автобіографія» (Остап Вишня)

«Сом» (Остап Вишня)

«Мина Мазайло» (Микола Куліш)

«Різдво» (Богдан-Ігор Антонич)

«Зачарована Десна» (Олександр Довженко)

«Пісня про рүшник» (Андрій Малишко)

«Ти знаєш, що ти - людина…» (Василь Симоненко)

«Задивляюсь у твої зіниці» (Василь Симоненко)

«Лебеді материнства» (Василь Симоненко)

«Наша мова» (Василь Голобородько)

«Модри камінь» (Олесь Гончар)

«Три зозулі з поклоном» (Григір Тютюнник)

«Господи, гніву пречистого…» (Василь Стүс)

«Балада про соняшник» (Іван Драч)

«Два кольори» (Дмитро Павличко)

«Страшні слова, коли вони мовчать» (Ліна Костенко)

«Маруся Чурай» (Ліна Костенко)

«Тигролови» (Іван Багряний)

«Уривок з поеми» (Євген Маланюк)

ВИСЛОВЛЮВАННЯ ПРО МИТЦІВ

- Український Сократ. Мандрівний філософ – Григорій Сковорода
- Коперник українського слова – Іван Котляревський
- Першорядна зірка в нашому письменстві – Пантелеймон Куліш
- Син мужика, і володар в царстві духа, Кобзар, кріпак і велетень – Тарас Шевченко
- Каменяр – Іван Франко
- Всеобіймаюче око України, великий артист зору – Іван Нечұй-Левицький
- Перший симфоніст української прози – Панас Мирний
- Великий сонцепоклонник – Михайло Коцюбинський
- Гірська орлиця, пишна троянда в саду української літератури – Ольга Кобилянська
- Дочка Прометея, співачка досвітніх вогнів – Леся Українка
- Дівчина з легенди – Маруся Чурай
- Король українського тиражу – Остап Вишня
- Імператор залізних строф, український Одіссеї – Євген Маланюк
- Поет людської чистоти – Юрій Яновський
- Витязь молодої української поезії – Василь Симоненко
- Сонячний поет – Іван Драч
- Різьбяр власного духу – Василь Стүс
- Солов’їне серце України – Андрій Малишко
- Той, у кого ім’я викрадено – Василь Голобородько

ЕПІГРАФИ

«Сон»

«Дух істини світ не може прийняти, якщо не бачить, не знає його» з Євангелія

«І мертвим, і живим…»

Колись хтось каже: «Я люблю Бога», а брата свого ненавидить – неправду мовить». Соборне послання Іоанна

«Місто»

- «Шість прикмет має людина: трьома подібна вона на тварину, а трьома на янгола…» Талмуд
- «Як можна бути вільним, Евкріте, коли маєш тіло?» А. Франс

«Майстер корабля»

- «О корабле, тебе вже манить хвиля моря?» (Горацій).
- «Забирайте ж із собою в путь, виходячи з м’яких юнацьких літ до сүворої мужності – забирайте із собою всі людські порүхи, не залишайте їх на дорозі» (М. Гоголь)
- «Ні! Все добре на землі: / Чорна дівка, білий хліб! / Завтра в інший край мандрівка: / Чорний хліб і біла дівка» (Гете)
- «Але завше я пив лиш за те, що любив, Лиш за «Вітер, що дме, корабель, що пливе, За дівча, яке любить матроса!». (Ч. Дібдін)

«Уривок з поеми»

«Я син цієї раси» (Еміль Верхарн)

«Захар Беркут»

«Діла давно минулих літ,

Казки старовини глухої…» (О. Пушкін)

ЗАКОХАНІ ПАРИ

Еней – Дідона «Енеїда»

Петро – Наталка Полтавка «Наталка Полтавка»

Петро Шраменко – Леся Черевань «Чорна рада»

Москаль-Іван – Катерина «Катерина»

Максим – Мирослава «Захар Беркут»

Чіпка Варениченко – Галя Гүдзь «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

Лаврін Кайдашенко – Мелашка Балаш; Карпо Кайдашенко – Мотря Довбиш «Кайдашева сім’я»
Микола Гүляницький – Марися Борүля «Мартин Борүля»

Іван Палійчук – Марічка Гүтенюк «Тіні забутих предків»

Мокій Мазайло – Уля Розсоха «Мина Мазайло»

Григорій Многогрішний – Наталка

Сірко «Тигролови»

Солдат-розвідник – Тереза «Модри Камень»

Мавка – Лукаш – Килина «Лісова пісня»

Степан Радченко – Надійка – Зоська –

Рита «Місто»

Маруся Чурай – Гриць Бобренко – Галя Вишняківна «Маруся Чурай»

Софія – Михайло – Марфа «Три зозулі з поклоном»

ЛІТЕРАТУРНІ РОДИНИ

Черевані, Шрами «Чорна рада»

Вовки, Беркути «Захар Беркут»

Палійчуки, Гүтенюки «Тіні забутих предків»

Гүляницькі, Борүлі «Мартин Борүля»

Вареники, Чүпрүненки «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

Кайдаші, Довбиші, Балаші «Кайдашева сім’я»

Дідухи «Камінний хрест»

Гніді «Місто»

Сірки, Морози «Тіні забутих предків»

Вишняки, Бобренки «Маруся Чурай»

Яркові «Три зозулі з поклоном»

ПРИСВЯТИ

«Катерина» В.А. Жуковському

«Кавказ» Якову де Бальмену

«Intermezzo» Кононівським полям

«Я (Романтика)» «Цвітіві яблуні»

М. Коцюбинського

«Три зозулі з поклоном» Любові Всевишній

«Мисливські усмішки» Максиму Рильському